

Streszczenie

Tematem głównym niniejszej pracy doktorskiej jest analiza formalna, problemy interpretacyjne i zagadnienia z zakresu kameralistyki w dziełach na skrzypce i fortepian Witolda Lutosławskiego i Krzysztofa Pendereckiego. Co więcej, podjęta została w niej próba porównania twórczości obu kompozytorów. Przedmiotem badań są następujące utwory: *Recitativo e arioso*, *Partita*, *Kołysanka dla Anne-Sophie* i *Subito Witolda Lutosławskiego* oraz *I Sonata na skrzypce i fortepian*, *3 miniatury na skrzypce i fortepian* i *II Sonata na skrzypce i fortepian* Krzysztofa Pendereckiego.

Najbardziej wymagającym aspektem w wymienionych kompozycjach są: skomplikowana rytmika i harmonika, kontrastowa artykulacja i niezwykle ważna współpraca pomiędzy skrzypcami a fortepianem. Ostatnia kwestia jest kluczowa i wymaga ogromu włożonej pracy, wysiłku i wiedzy.

Opierając się na analizie formalnej dokonanej w rozdziale II można zauważyć bardzo wiele różnic pomiędzy kompozycjami Witolda Lutosławskiego a kompozycjami Krzysztofa Pendereckiego. Na przykład faktura w utworach Lutosławskiego jest dużo bardziej przejrzysta niż w dziełach Pendereckiego. Różnice pojawiają się także w zakresie rozmiaru poszczególnych utworów. Przykładowo *Partita* jest dużo bardziej skondensowana niż *II Sonata na skrzypce i fortepian*. W obu przypadkach pojawia się zróżnicowana artykulacja. Mostem łączącym twórczość obu kompozytorów jest natomiast ekspresja i harmonika.

Najistotniejszym aspektem poruszonym w tej dysertacji jest kameralistyka. Współpraca obu instrumentów jest na niezwykle wysokim poziomie, zwłaszcza pod względem rytmiki i ekspresji.

Summary

Main subject of the doctoral thesis is an analysis, interpretation problems and chamber music issues in works for violin and piano of Witold Lutosławski and Krzysztof Penderecki. Moreover, the dissertation tries to compare the compositions of the both composers. Those works are: *Recitativo e arioso*, *Partita*, *Lullaby for Anne-Sophie* and *Subito* by Witold Lutosławski, as well as *I Sonata for violin and piano*, *3 miniatures for violin and piano* and *II Sonata for violin and piano* by Krzysztof Penderecki.

The most demanding issues of the compositions are complicated rhythm and harmony, contrasting articulation and the most important - cooperation between violinist and pianist. The last issue is extremely challenging and requires lots of work, effort and knowledge.

To base on the analysis in the chapter II, there are many differences between the way of composing by Witold Lutosławski and Krzysztof Penderecki, but there are also some similarities. For instance, the texture in Lutosławski's works is much more clear than in Penderecki's compositions. Various articulation appears in both cases, but it is also representative for each composer. What is more, there are differences between the dimensions of the works. For example, *Partita*, or *Subito* are much more condensed than *II Sonata for violin and piano*. The main problem which connects both composers is expression. It is extremely deep and advanced in both cases.

The cooperation between two instruments is one of the most crucial issue which appears in the dissertation. The level of collaboration is tremendously high, including rhythmic, structural and expression problems.